

2019-04-12

400-330-19

n.remissvar@regeringskansliet.se
helen.lassi@regeringskansliet.se

Yttrande över Betänkandet Verkställbarhet av beslut om lov (SOU2018:86)

Dnr N2018/05882/SPN

Inledning

Enligt kommittédirektivet för uppdraget ska det utredas hur verkställbarhet av beslut om bygglov, rivningslov och marklov kan regleras för att på bästa sätt tillgodose behovet av effektivitet i byggprocessen samtidigt som ett ändamålsenligt skydd för natur- och kulturvärden uppnås. Förslagen ska uppfylla grundläggande krav på rättssäkerhet.

Länsstyrelsen i Hallands län, nedan benämnd Länsstyrelsen, lämnar härmed följande synpunkter på betänkandet.

Ställningstagande

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att bygglov, rivningslov och marklov ska gälla omedelbart även om de inte har fått laga kraft. Länsstyrelsen anser att den nuvarande regleringen i 9 kap 42 a § plan- och bygglagen, PBL, bör bestå för utvärdering i ett senare skede. Skälen för detta är att det behöver utredas ytterligare om det är förenligt med rättssäkerhetskravet som följer av den nya förvaltningslagen att beslut om lov verkställs omedelbart samt att behovet av tydlighet och kontinuitet i plan- och bygglagstiftningen är så stort till följd av senare års lagändringar och domstolspraxis.

Att lagstiftningen tydliggörs avseende verkställbarhet av startbesked och slutbesked välkomnas. Länsstyrelsen bedömer att regleringen av verkställbarhet av startbesked och lov bör vara densamma oavsett om dessa beslut är omedelbart verkställbara eller inte. Dock bör det införas en bestämmelse om att startbesked och slutbesked upphör att gälla när beslutet om lov upphävs eller inhiberas.

Sammanfattande synpunkter

Omedelbar verkställighet har sedan länge varit huvudregeln för beslut om lov, dock utan uttryckligt lagstöd. En generell bestämmelse att ett förvaltningsbeslut inte får verkställas förrän det har vunnit laga kraft infördes i förvaltningslagen den 1 juli 2018. Till följd av detta krävdes en lagändring i plan- och bygglagen. En bestämmelse om verkställbarhet av beslut om lov infördes i 9 kap 42 a § PBL vilken innebär att ett lovbeslut får verkställas efter fyra veckor, om inte byggnadsnämnden bestämmer att ett sådant beslut får verkställas tidigare eftersom ett västligt allmänt eller enskilt intresse kräver det.

2019-04-12

400-330-19

Länsstyrelsen anser att direktivet har givit utredningen begränsande utgångspunkter för utredningen av frågan om hur verkställbarhet av lov bäst regleras.

Effektivitet i byggprocessen, särskilt ifråga om byggande av bostäder och samhällsnyttig infrastruktur, bör inte ges så stor tyngd och vara avgörande för om det är motiverat med ett avsteg från huvudregeln i förvaltningslagen, att beslut inte får verkställas innan de har vunnit laga kraft, eftersom frågan om verkställbarhet av lov endast har en begränsad påverkan på effektiviteten.

Förslaget får till följd att rättssäkerheten försvagas och innebär ett avsteg från huvudregeln i den nya förvaltningslagen att beslut är verkställbara först när de vinner laga kraft. Mot denna bakgrund bör behovet av en särreglering i plan- och bygglagen och utformningen av en sådan utredas och övervägas ytterligare och ur ett bredare perspektiv än vad som skett. De slutsatser som dras avseende rättssäkerhet relateras i huvudsak till förslagets påverkan på natur- och kulturvärden och grundas på begränsad statistik vilket leder till att osäkra slutsatser dras angående om frågan om verkställbarhet av lov innebär en liten risk för en onyttig överklagandeprocess och om kraven på rättssäkerhet uppfylls.

Anläggnings- och byggåtgärder vilka vidtas innan lov vunnit laga kraft riskerar att leda till stora kostnader för den enskilde i det fall bygglovets upphävs. Likaså innebär markuppfyllnader, trädfällning och sprängningar som utförs innan ett bygglov har vunnit laga kraft ingrepp i miljön, som i vissa fall är irreparabla. Vidare innebär detta naturligtvis en stor nackdel för grannar och närboende. Denna omständighet leder också till komplicerade och tidskrävande tillsynsärenden vilket inte är positivt för effektiviteten som helhet.

Länsstyrelsen anser också att konsekvenserna av den senaste regleringen i 9 kap 42 a § PBL bör utredas närmare.

Att lagstiftningen tydliggörs avseende verkställbarhet av startbesked och slutbesked välkomnas. Dock bör det införas en bestämmelse om att startbesked och slutbesked upphör att gälla när beslutet om lov upphävs eller inhiberas.

4 Verkställbarhet av beslut

4.5.2 Erfarenheter av den nuvarande regleringen i PBL

Utredningen påstår att det är besvärligt eller resurskrävande för byggnadsnämnden att bevaka underrättelsetidens utgång innan startbesked meddelas. Byggnadsnämnderna i Hallands län använder sig sedan flera år av ärendeprogram med bevakningsfunktioner.

6 Olika sätt att reglera verkställbarhet

6.1 Vissa utgångspunkter vid regleringen av verkställbarhet

Av direktivet framgår att den reglering som föreslås ska innebära att ett ändamålsenligt skydd för natur- och kulturvärden uppnås.

I betänkandet dras slutsatsen att lagstiftaren inte kan uppnå ett ändamålsenligt skydd för natur- och kulturvärden genom att reglera verkställbarhet av beslut om lov på ett visst

2019-04-12

400-330-19

sätt. Därför har möjligheten att åstadkomma ett sådant skydd en begränsad betydelse för frågan om vilket sätt att reglera verkställbarhet av beslut om lov som är bäst.

Länsstyrelsen anser att utredningen tar för lätt på konsekvenserna för natur- och kulturvärden för det fall en bygg- eller anläggningsåtgärd påbörjas och lovet sedan upphävs. Utredningen gör bedömningen att antalet överklagade ärenden som berör natur- och kulturvärden är få. Utredningen har dock inte tagit i beaktande att de faktiska skador som uppstår i varje enskilt fall innebär oåterkalleliga skador på vår natur- och kulturmiljö som aldrig kan återskapas. I utredningen nämns exempelvis en gammal ek som fälls eller ett berg med höga naturvärden som sprängs. När riskerna för natur- och kulturmiljö bedöms bör utredningen i första hand bedöma konsekvenserna av de skador som kan uppstå och inte göra en uppskattning av det antalet ärenden där frågan aktualiserats.

Enbart i Halland har vi under senare tid haft bygglov som har upphävts med hänvisning till natur- och kulturmiljön där omfattande trädfällning, schaktning och sprängningar redan hade vidtagits och således orsakat oåterkallelig skada i naturmiljön.

Bild platsbesök 2019-01-31

Vidare har byggnadsnämnderna beviljat rivningslov trots att en byggnad har ett kulturhistoriskt värde. I ett äldre ärende uppstod frågan om en kulturhistoriskt värdefull byggnad hade rivits trots att rivningsförbud var föreskrivet i detaljplanen.

(sid 89-90) Vad gäller prövningen av rivningslov och ingrepp i kulturmiljö bedömer utredningen att riskerna för oersättliga skador är små i samband med rivningslov. Vi bedömer tvärtom mot vad utredningen kommer fram till, att omedelbar verkställbarhet riskerar att skada oersättlig kulturmiljö. De tillfällen som rivningslov bör vara förenat med omedelbar verkställbarhet är om en kulturhistorisk värdefull byggnad blir drabbad av omfattande skador av brand, hussvamp eller olyckshändelse.

Vad gäller rivningslov tillkommer dock problematiken att det i många fall inte finns någon som är klagoberättigad.

2019-04-12

400-330-19

Förslagets påverkan på allmänna och enskilda intressen bör inte begränsas utan bör utredas ur ett brett perspektiv och underlaget omfatta en betydligt längre tidsperiod.

I utredningen anges att enskildas rätt att överklaga beslut om lov utgör ett svagt skydd för i huvudsak allmänna intressen, som exempelvis natur- och kulturvärden. Syftet med klagorätten i PBL är främst att enskilda ska kunna bevaka sina egna intressen om de är personligen berörda. Enskilda har begränsade möjligheter att få allmänna intressen prövade i ett planärende och som utredningen bedömer, oftast ett begränsat intresse av att få sådana intresse prövade i ett lovärende. (5.4 och 6.1.2) Denna bild delas inte av Länsstyrelsen. Enligt fast praxis har rågrannar alltid klagorätt. De behöver således inte på något vis vara personligen berörda för att ha klagorätt. Det är också mycket vanligt att rågrannar påtalar allmänna intressen som natur- och kulturvärden som grund för sitt överklagande. Vidare meddelas många lov utanför område med detaljplan och då har inte de allmänna intressena bevakats i samband med planläggning. Mark- och miljööverdomstolen har i beslut 2018-11-22, mål nr P 2921-18, bedömt att Naturskyddsföreningen i Varberg, med hänvisning till Århuskonventionen, har rätt att överklaga ett beslut om bygglov för nybyggnad av enbostadshus eftersom prövningen innefattade en bedömning av åtgärdens påverkan på miljön bl.a. riksintresse för natur- och kulturmiljövård. Beslutet är överklagat till Högsta domstolen. Om detta beslut vinner laga kraft har således klagorätten utökats och skyddet för de allmänna intressena stärkts ytterligare.

6.1.1 och 6.3.1 Effektivitet i byggprocessen

Av direktivet framgår att den inverkan som en alternativ reglering får i form av ökad effektivitet i byggprocessen ska vara avgörande för om det är motiverat med avsteg från huvudregeln i förvaltningslagen att ett beslut får verkställas först när det har fått laga kraft. (Sammanfattningen sid 12)

I betänkandet görs bedömningen att det finns ett betydande allmänt intresse av effektivitet i byggprocessen, särskilt i fråga om byggandet av bostäder och samhällsnyttig infrastruktur. Detta anses vara ett allmänt intresse av sådan styrka att det kan motivera ett avsteg från de generella reglerna i FL. (sid 6.1.1)

Utredningen bedömer att effektiviteten i byggprocessen är väsentlig högre med en reglering som innebär att lovbeslut gäller omedelbart, jämfört med om byggherren är tvungen att invänta att beslutet får laga kraft. (6.3.1)

Av betänkande framgår att det endast är 3% av samtliga beviljade lov som överklagas. Endast en mindre del av dessa överklagade ärenden rör lov för nya bostäder eller samhällsnyttig infrastruktur. Länsstyrelsen bedömer därför att frågan om verkställbarhet av lov har en begränsad effekt på effektiviteten i byggprocessen. Vidare bör beaktas att en klart övervägande del av de lov (97 % enligt betänkandet) som beviljas inte överklagas och att besluten i dessa fall vinner laga kraft fyra veckor efter att beslutet kungjorts (under förutsättning att åtgärden är planenlig), vilket inte är oskäligt lång tid att avvakta även med hänsyn till behovet av effektivitet i byggprocessen. Med hänsyn till att frågan har en sådan begränsad effekt på effektivitet i byggprocessen anser Länsstyrelsen inte att detta intresse ensamt bör motivera ett avsteg från den generella regeln i förvaltningslagen. När

2019-04-12

400-330-19

utredningen begränsas till detta specifika allmänna intresse blir utredningen av frågan om hur verkställbarhet av lov lämpligast regleras ofullständig.

Länsstyrelsen instämmer i behovet av ökat bostadsbyggande och har i andra sammanhang påpekat hur bostadsbyggandet kan effektiviseras. Vi välkomnar tydlig lagstiftning, krav på handläggningstider samt tillräckliga resurser för prövningsmyndigheterna.

6.1.2 Rättssäkerhet i överklagandeprocessen

Beslut om lov har varit omedelbart verkställbara under lång tid, därför kan en kodifiering av tidigare praxis tyckas naturligt. Dock har nyligen införts en generell bestämmelse i 35 § förvaltningslagen (2017:900) som innebär att ett beslut får laga kraft först när den överklagandetid som gäller för beslutet har gått ut, förutsatt att beslutet inte dessförinnan överklagats. Detta innebär att det har uppstått ett behov av särreglering av verkställbarhetsfrågan på vissa förvaltningsområden. Dock framgår det inte av förarbetena till förvaltningslagen i vilka fall en sådan särreglering kan vara motiverad.

Länsstyrelsen anser att vid bedömningen av behovet och utformningen av en eventuell särreglering i plan- och bygglagen bör ledning sökas i förarbetsuttalandena till de undantagsmöjligheter som ges i förvaltningslagen. I författningskommentaren till 35 § förvaltningslagen framgår bl.a. följande: *ett beslut får verkställas omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det. Med uttrycket väsentligt allmänt intresse avses sådana angelägna samhällsintressen som t.ex. upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet och avvärjandet av fara för någons liv eller hälsa. Med uttrycket väsentligt enskilt intresse avses exempelvis enskildas intresse av skydd för betydande egendomsvärden. Det är bara när dessa intressen, enligt myndighetens bedömning, verkligen kräver att verkställighet sker omedelbart som detta får ske trots att beslutet inte har fått laga kraft. Det kan framför allt handla om fall när det bedöms finnas behov av att avvärja ett akut hot mot liv eller hälsa eller betydande egendomsvärden, t.ex. i samband med en naturkatastrof, en skogsbrand, en allvarlig olycka eller liknande. Myndigheten ska dock i dessa fall alltid göra en avvägning mot enskildas motstående intresse av rättsskydd och möjlighet att få myndighetens beslut överprövat innan det verkställs (prop. 2016/2017: 180 s. 325 ff.)*

Ett beslut kan således verkställas omedelbart när det är frågan om väsentliga intressen som verkligen kräver att ett beslut verkställs omedelbart. Av förarbetena framgår också att bestämmelsens övergripande syfte är att säkerställa att enskildas berättigade rättssäkerhetsintressen alltid tillgodoses och att bedömningen av verkställighetsfrågan inte får göras slentrianmässigt från myndigheternas sida.

Eftersom förslaget innebär att rättssäkerheten försvagas i förhållande till vad som föreskrivs i förvaltningslagen bedömer Länsstyrelsen att behovet av en särreglering i plan- och bygglagen och utformningen av en sådan bör utredas och övervägas ytterligare och ur ett bredare perspektiv än vad som skett i utredningen. Om rättssäkerhetsaspekterna inte utreds grundligt kan konsekvensen bli att allmänhetens förtroende för rättsväsendet påverkas negativt.

2019-04-12

400-330-19

6.3.2 Låg risk för en onyttig överklagandeprocess

Risken är låg utifrån antalet ändrade beslut och grunden för ändring

I utredningen hänvisas till statistik från Boverkets plan och byggenkät 2017 (sid 123, fig 6.1). Ca 23 % (649) av de överklagade besluten upphävdes. Av statistiken framgår att ca 92 ärenden upphävdes för att de strider mot 2 kap eller 8 kap PBL och utredningen antar att endast en del av dessa har upphävts för att de har bedömts vara oförenliga med natur- och kulturvärdena på platsen.

Länsstyrelsen konstaterar dock att 412 av ärendena upphävdes på grund av att åtgärden stred mot en planbestämmelse, att en lovgiven åtgärd inte var en liten avvikelse eller att lov har givits i strid mot bestämmelsen om grannhörande. I många av dessa fall är det sannolikt så att en fullständig prövning av 2 och 8 kap inte har skett eftersom detta inte är nödvändigt för det fall beslutet strider mot en planbestämmelse eller är felaktigt handlagt av byggnadsnämnden. Prövningsmyndigheten har således inte gått vidare med bedömningen i dessa fall. Det går således inte att dra några säkra slutsatser om de upphävda loven eller förhandsbeskeden har haft en påverkan på natur- eller kulturvärden eller övriga intressen som kommer till uttryck i 2 och 8 kap PBL. Även här anser Länsstyrelsen att utredningen bör göra en djupare utredning av vilka intressen som påverkas och dessutom se påverkan under en längre tidsperiod.

I betänkandet anges följande (sid 124). *Det kan tilläggas att när en ny byggnad väl står på plats, finns det naturligtvis ett starkt motstånd mot den kapitalförstöring den skulle innebära om den revs. Om ett lov nekas av en högre instans är det inte ovanligt att kommunen för att "stå vid sitt ord" antingen hjälper sökanden att justera sin bygglovsansökan för att på nytt kunna ge lov eller ändrar detaljplanen, om detta har varit anledningen till avslaget. I praktiken skulle detta kunna innebära att av det fåtal fall per år som vi bedömer leder till en onyttig överklagandeprocess, så kan enstaka fall i slutändan leda till att den åtgärd som vidtagits i efterhand godkänns genom ett nytt beslut om lov.*

Att kommunen i efterhand medverkar till att ändra en detaljplan, i syfte att legalisera en redan utförd åtgärd efter att ett lovbeslut ändrats i högre instans, bör för övrigt ses som ett utslag av det s.k. kommunala planmonopolet och inte som en fråga om bristande rättssäkerhet.

Utredningens slutsatser avseende risk i dessa avseenden förutsätter att byggnadsnämnderna i första hand värnar om och tillvaratar de allmänna intressen som kommer till uttryck i 2 och 8 kap PBL vilket inte alltid är fallet. I många fall hamnar byggnadsnämnderna i en mycket svår situation i förhållande till byggherren när lov har beviljats på felaktiga grunder och då detta uppmärksammas, ibland långt i efterhand, till följd av att ärendet inte har handlagts korrekt i förhållande till de snåriga bestämmelserna om delgivning och underrättelse av lovbeslut (9 kap 40-41 b§) eller grannhörande (9 kap 25 §). Att kommunerna då avstår från att driva frågan om rättelse alternativt beviljar lov i efterhand eller i efterhand ändrar detaljplanen kan inte anses vara annat än bristande rättssäkerhet. Länsstyrelsen delar inte utredningens slutsats att detta är ett utslag av det kommunala planmonopolet.

2019-04-12

400-330-19

Risken är liten sett till antalet inhiberade beslut

I utredningen hänvisas till statistik som inhämtats från Länsstyrelsen avseende inhiberade beslut. Möjligheten att begära inhibition framgår inte av plan- och bygglagen och de flesta klagandena känner inte heller till denna möjlighet. Om någon slutsats ska dras utifrån hur många beslut om lov som har inhiberats förutsätter det att länsstyrelserna utnyttjar sin möjlighet att ex officio meddela sådana beslut. Detta sker dock mycket sällan i praktiken.

Även här måste beaktas att om en åtgärd konstateras vara planstridig eller om det finns brister i kommunens handläggning så upphävs beslutet redan på denna grund och i många fall görs då inte en fullständig prövning utifrån bestämmelserna i 2 och 8 kap PBL. För att få en rättvisande bild av hur lov som tas i anspråk innan de har vunnit laga kraft påverkar natur- och kulturvärden är det mer relevant att beakta samtliga överklagade lovärenden.

6.3 Omedelbar verkställbarhet

Att begränsa hänsynstagandena och bedömningen av förslagets förenlighet med enskildas intresse av rättssäkerhet till oåterkalleliga skador på natur- och kulturvärden är alltför snävt.

Den omständighet att lov får verkställas innan de har vunnit laga kraft leder inte sällan till negativa konsekvenser för sökanden i lovärendet samt övriga berörda. Många enskilda, känner inte till lagstiftningens komplexitet, och förutsätter därför att byggnadsnämnden har gjort en korrekt bedömning när lov beviljas. De är därför benägna att börja bygga innan beslutet om lov har vunnit laga kraft. Denna föreställning är dock i många fall inte korrekt. Ett av de vanligaste skälen för att upphäva ett bygglov är att åtgärden inte följer bestämmelserna i detaljplanen eller att ärendet har handlagts felaktigt. Detta visar att byggnadsnämnderna har svårigheter att tillämpa och tolka planbestämmelser.

Detta får till följd att anläggnings- och byggåtgärder såsom exempelvis markuppfyllnader, trädfällning och sprängningar ofta vidtas innan lovet vunnit laga kraft vilket i många fall innebär ingrepp i miljön och onödiga och stora kostnader för den enskilde för det fall bygglovet upphävs. Vidare innebär detta naturligtvis en stor nackdel för grannar och närboende. Det är inte heller ovanligt att sökanden drabbas av stora kostnader när bygglovet inhiberas eller upphävs eftersom entreprenören ofta redan har påbörjat arbetet. Denna omständighet leder också till komplicerade och tidskrävande tillsynsärenden vilket inte är positivt för effektiviteten som helhet.

7.1.4 Ett startbesked ska få ges för en åtgärd som kräver lov även om beslutet om lov inte har fått laga kraft

För det fall beslut om lov ska gälla omedelbart eller efter viss tid anser Länsstyrelsen att det är nödvändigt med ett förtydligande av att ett startbesked upphör att gälla om det lovbeslut som startbeskedet grundas på upphävs eller inhiberas. Detta bör då tydligt framgå av lagtext, vilket inte är fallet i det redovisade författningsförslaget. Detta

2019-04-12

400-330-19

eftersom byggnadsnämndens möjlighet att besluta om byggsanktionsavgift är knuten till åtgärder som vidtas utan startbesked. Det förekommer att byggherren fortsätter byggnation efter att ett beslut om bygglov har upphävts eller inhiberats. Då reglerna om byggsanktionsavgift är av straffrättslig karaktär har det i praxis ställts höga krav på att nämnden har tydligt lagstöd för ett sådant beslut. Bestämmelserna kan inte tolkas extensivt utan frågan om när startbesked gäller måste tydligt regleras i lag.

För att bestämmelserna ska vara lätta att tillämpa och förstå anser Länsstyrelsen att regleringen av verkställbarhet av startbesked och lov bör vara densamma oavsett om dessa beslut är omedelbart verkställbara eller inte.

7.2.2 Ett startbesked för en åtgärd som kräver anmälan ska gälla omedelbart

Av utredningen framgår att det i Boverkets rapport 2018:7 har föreslagits att startbesked för attefallsåtgärderna ska kungöras och att meddelande ska skickas till de som anges i 9 kap 41 a § och 41 b §.

I plan- och bygglagen anges att ett beslut om startbesked i ett lovärende bara får överklagas av sökanden i ärendet (13 kap 15§ PBL). Dock har Mark- och miljööverdomstolen i ett antal avgöranden konstaterat att enskilda har rätt till en domstolsprövning om ett överklagande av ett startbesked rör klagandens civila rättigheter. Såsom Länsstyrelsen har uppfattat saken, har det faktum att det har varit fråga om s.k. attefallsåtgärder, inte varit avgörande vid mark- och miljööverdomstolens bedömningar. Domstolen har enbart gjort en bedömning av om åtgärden som startbeskedet omfattar berör klagandens civila rättigheter.

I mål P 137-17 har Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt gjort bedömningen att ett startbesked för anpassning av byggnad till boende för ensamkommande flyktingbarn som inte krävde lov fick anses innefatta en prövning av frågor som hade betydelse för grannes civila rättigheter (olägenhet samt risk för brand).

Mot bakgrund av det ovan anförda anser Länsstyrelsen inte att kungörelse av startbesked bör begränsas till enbart s.k. attefallsåtgärder.

7.2.4 Ett slutbesked ska gälla omedelbart

Länsstyrelsen anser att det bör införas en bestämmelse om att ett slutbesked upphör att gälla om beslutet om lov inhiberas eller upphävs, vilket inte är fallet i det redovisade författningsförslaget.

9 Konsekvenser

9.3 Konsekvenser för kommunerna

(sid 170) Att den nuvarande ordningen eventuellt med vissa justeringar kommer att gälla bedöms inte medföra de omfattande administrativa kostnader som utredningen anger.

9.4 Konsekvenser för företag

2019-04-12

400-330-19

(sid 172-173) Utredningen visar också svaga motiv för vilka som kommer gynnas av förslaget. Det framhålls att för större och medelstora byggföretag gör det ingen skillnad, men för små och nystartade byggföretag kan det göra det. Det framgår inget om hur stor andel nybyggnad av bostäder är för dessa småföretag jämfört med de övriga uppdragen eller underentreprenaderna de har. I avsnittet kan man läsa: ”Mot bakgrund av att det saknas statistik om vilka typer av företag som idag påbörjar beviljade åtgärder innan ett lovbeslut vunnit laga kraft är det svårt att förutse hur olika företag och marknaden kommer att påverkas om förslaget inte genomförs” Detta talar för att detta behöver utredas vidare. Se (104- 105) *Effektivitet i byggprocessen*.

9.5 Konsekvenser för enskilda

Slutsatsen ” de olägenheter som kan antas uppstå för enskilda i nu redovisade avseende bedöms dock vara mindre än de fördelar som den föreslagna regleringen sammantaget förväntas medföra för enskilda i form av ökad effektivitet i byggprocessen” kan ifrågasättas. ”Enskilda” kan röra sig om olika aktörer som sökande, fastighetsägare, grannar och sakägare. Dessa aktörers intressen behöver belysas bättre i utredningen.

9.6 Konsekvenser för miljön

Utredningen har bedömt att det endast är ett fåtal tillfällen som negativ påverkan på natur- och kulturmiljö riskeras. Då har inte beaktats att det kan vara fråga om oersättliga skador och ren förstörelse av dessa värden när de väl inträffar. I utredningen föreslås att det ska framgå av ett beslut om lov att det sker på egen risk om byggherren påbörjar den sökta åtgärden innan lovet har fått laga kraft, även om byggnadsnämnden har gett ett startbesked. Detta har dock varit praxis hos nämnderna och trots det är det vanligt att byggnation påbörjas innan beslutet har vunnit laga kraft.

I detta ärende har deltagit landshövding Lena Sommestad, beslutande och bygglovsarkitekt Dag Rundegren, föredragande. Därutöver har länsråd Jörgen Peters, länsarkitekt Cecilia Engström och länsjurist Idakarin Bladh deltagit.

Lena Sommestad

Dag Rundegren

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter